

El misteri de l'escorç explicat

Dr. Steven Zucker and Dr. Beth Harris

Desembre de 2016

Resum

Dr. Beth Harris and Dr. Steven Zucker, "Foreshortening explained," in Smarthistory, December 2, 2016, accessed November 15, 2018. Adaptació de Xavier Belanche per a la matèria de Fonaments de les Arts (IOC) - 2018

(música de piano)

–**[Beth]**: Els artistes del Renaixement estan interessats en presentar el món que veiem de manera naturalista i, per un món natural, no pensem en la Natura. Però no estem parlant d'arbres i herba. i un dels recursos que permet aquesta observació s'anomena "escorç", el qual és una de les maneres de veure el món.

–**[Steven]**: L'escorç es refereix al veure els objectes de tal manera que semblen més curts del que són en realitat.

–**[Beth]**: Una altra manera de reflexionar sobre l'escorç és quan estem davant d'una pintura, quan veiem que alguna cosa en la pintura se situa en la il·lusió de l'espai, o que surt del quadre cap a tu.

–**[Steven]**: Però el que veiem més o menys és que no veiem la dimensió completa d'aquella forma.

Mirem per un moment l'obra "L'escola d'Atenes" de Rafael perquè hi ha excel·lents exemples de l'ús de l'escorç. Probablement, l'escorç més obvi el trobem en la mà de la figura d'Aristòtil, molt a prop del centre de la pintura.

–**[Beth]**: Per aquest motiu, que el seu avantbraç sembla que surti del quadre, tenim aquesta sensació de la il·lusió de l'espai, perquè si pot desplaçar-se cap a nosaltres, ha d'haver-hi un espai, o una il·lusió de l'espai, perquè també pugui tornar al punt d'origen, i com sabem, la il·lusió espacial va ser objecte de gran interès i preocupació per als artistes del Renaixement.

–**[Steven]**: La pintura de Rafael és molt convincent com a il·lusió ja que podem imaginar que podem caminar per l'espai representat, i, si entréssim en aquest

Figura 1: Rafael, *L'escola d'Atenes* (1509-1510). Font: [Wikipedia](#)

espai del quadre, sigui des de la dreta a o desde l'esquerra de les figures, podríem veure la veritable dimensió del braç. És clar, des del punt de vista de l'espectador, només tenim aquest braç "redimensionat". És una il·lusió brillant, però si ens fixem en ella, sembla una mica, fins i tot, divertida.

–**[Beth]**: El nostre pensament interpreta el que veiem, i sabem que no només estem mirant a un home que la seva mà dreta està enganxada al colze, si no tot el contrari, el nostre pensament interpreta que la figura té un braç que existeix en l'espai de la pintura.

–**[Steven]**: Per tant, com aconsegueix l'artista aquesta il·lusió? Si ens apropem molt a la pintura, podem veure que les puntes dels dits són brillants. Incideix la llum sobre elles, però la part de sota dels dits estan en l'ombra. Hi ha una mica de llum que toca les gemmes del seu polze i del seu palmell, però hi ha només ombra, de nou, sota el seu avantbraç. Els altres exemples d'escorç en aquesta pintura la trobem en la figura de Diògenes, que sembla descansar en les escales. Si observes la seva cuixa, aquesta no està representada en la seva totalitat. De nou, està en escorç. O la representació d'Heràclit qui escriu assegut en el primer terme del quadre, i si mires a la seva cuixa, pots veure de nou que la té escurçada.

–**[Beth]**: Com el fragment de pedra on està recolzat. Per aquest motiu, la tècnica de l'escorç va ser una eina amb la qual, els artistes del Renaixement van confiar en la creació de la il·lusió espacial de manera convincent.

Figura 2: Rafael, *L'escola d'Atenes* (1509-1510). Detall d'Aristòtil. Font: [Wikipedia](#)

Figura 3: Rafael, *L'escola d'Atenes* (1509-1510). Detall de Diògenes. Font: [Wikipedia](#)

Figura 4: Rafael, *L'escola d'Atenes* (1509-1510). Detall de Heràclit. Font: [Wikipedia](#)